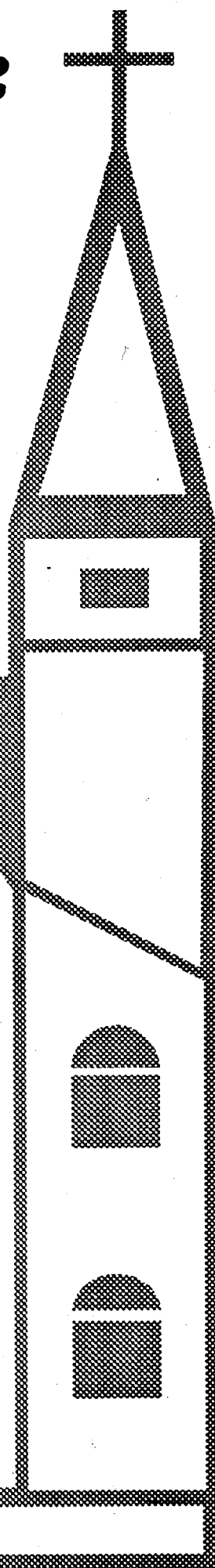

Ks. Piotr Natanek

**ZDZIEJÓW
DOMU ZDROWIA
DLA KSIĘŻY
W ZAKOPANEM
ZWANYM
"KSIĘŻÓWKA"
OD POCZĄTKU
ISTNIENIA
DO 1939 ROKU**

Ks. Piotr Natanek

Z DZIEJÓW DOMU ZDROWIA
DLA KSIĘŻY W ZAKOPANYM
ZWANYM KSIĘŻÓWKĄ
OD POCZĄTKU ISTNIENIA
DO 1939 R.

KRAKÓW 1992

Nakładem prezesa firmy „AKROPOL”

Kazimierza Skrzynka

D. DOM ZDROWIA DLA KSIĘŻY W ZAKOPANEM

Okolo 1890 r. powstało w Krakowie stowarzyszenie kapłanów, w celu wybudowania własnego domu wypoczynkowego dla księży w Zakopanem. Miał to być tzw. dom zdrowia. Pierwszym prezesem tego stowarzyszenia został ks. prałat dr Wł. Chotkowski. Dzięki jego staraniom i zabiegom udało się zebrać znaczniejsze fundusze. Gdy zebrane fundusze pozwalały już myśleć o rozpoczęciu budowy domu zdrowia w Zakopanem, wówczas „ocenili w lot sytuację księży z Tarnowa, odwiedzający podówczas najliczniej w czasie letnich wakacji Zakopane i zapisali się na członków zwyczajnych stowarzyszenia”. Na podstawie uprzedniego wzajemnego uzgodnienia, przybyli księży tarnowscy na zwołane w 1891 r. walne zebranie członków kapłańskiego stowarzyszenia. Zebranie to odbyło się w Krakowie. Zmajoryzowawszy to zgromadzenie, zarząd przejęli w swoje ręce, a siedzibę przenieśli do Krakowa. Następnie po 1891 r. wybudowało stowarzyszenie domek zdrowia dla księży w Zakopanem. Służył on niemal księżom z diecezji tarnowskiej. W tym czasie nie podjęto zasadniczego celu towarzystwa, budowy obszernego domu dla potrzeb księży w szerszym wymiarze. Dopiero za prezesostwa ks. Józefa Kalicińskiego katechety szkół wydziałowych w Tarnowie powstała myśl zawiązania towarzystwa polskich kapłanów¹. Ks. Józef Kaliciński postanowił rozwiązać stare stowarzyszenie, a domek tego stowarzyszenia sprzedać. Odtąd nowe stowarzyszenie miało być stowarzyszeniem udziałowym. Każdy członek przy zapisie zobowiązany był złożyć 50 koron wpisowego.

Dzień 24 II 1909 r. był dniem powołania do życia Towarzystwa Domu Zdrowia dla Kapłanów Katolickich w Zakopanem. Dokonało się to wówczas, podczas walnego zebrania tego towarzystwa, które odbyło się w Krakowie w domu ks. Melchiora Kądzioły, redaktora gazety „Prawda”. Oprócz niego w tym spotkaniu wzięli udział: ks. Jan Wądolny, katecheta szkół ludowych w Krakowie, ks. dr J. Kaczmarczyk, doc. prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie i ks. Józef Kaliciński, katecheta szkół ludowych w Tarnowie. Spotkaniu temu przewodniczył ks. Józef Kaliciński. On to przedłożył projekt statutu nowego Towarzystwa. Zostało ono omówione i zatwierdzone przez zebranych księży. Ks. J. Kaliciński i ks. M. Kądzioła zostali podczas tego zebrania upoważnieni przez zebranych księży do podjęcia wszelkich działań zmierzających do zarejestrowania Towarzystwa.²

Następne walne zgromadzenie nowopowstałego towarzystwa zostało ogłoszone na 30 VI 1909 r. Wiadomość o tym umieścił dziennik krakowski „Czas” z 15 VI 1909 r. Na tym spotkaniu ks. J. Kaliciński poinformował zebranych księży o zatwierdzeniu i zarejestrowaniu w dniu 27 III 1909 r. przez Sąd Krajowy w Nowym Sączu Towarzystwa Domu Zdrowia dla Księży w Zakopanem. Zostało ono wpisane w rejestr stowarzyszeń zarobkowych³. Z chwilą uzyskania oficjalnego zatwierdzenia towarzystwo wydało statut w nakładzie 5 000 egzemplarzy⁴.

Pierwszy statut byłego towarzystwa powstał w 1898 r. Wydany on został 24 II 1909 r. w Krakowie. Pod zredagowanym statutem widniało 5 podpisów. Tym razem nad całością czuwali księży krakowscy. Na 5 podpisów, 4 pochodziły z diecezji krakowskiej. Zatwierdzającymi byli: ks. Józef Kaczmarczyk doc. prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego, ks. Kazimierz Kaszelewski, prob. w Krakowie, ks. Melchior Kądzioła, redaktor „Prawdy” w Krakowie, ks. Jan Wądolny członek kapituły krakowskiej, ks. Józef Kaliciński, prezes, katecheta w Tarnowie.

Według nowego statutu towarzystwo domu zdrowia dla księży miało swoją siedzibę w Zakopanem⁶. Dom zdrowia dla księży miał się składać z mieszkań biblioteki, łaźni i kaplicy. Drugi dom z odpowiednimi urządzeniami higienicznymi miał być przeznaczony dla kapłanów chorych⁶. Członkiem Towarzystwa mógł być kapłan katolicki. Przy wpisie miał złożyć 5 koron, a cały jego udział wynosił 50 koron⁷. Zarządem towarzystwa było walne zebranie i dyrekcja, składająca się z dyrektora (prezesa) i dwóch członków⁸. Podobnie jak statut z 1898 r. ten nowy statut zakładał, że w razie likwidacji stowarzyszenia fundusz miał przejść na ręce każdorazowego biskupa krakowskiego⁹.

Podczas tego drugiego spotkania zarządu Towarzystwa zdrowia dla księży (30 VI 1909 r.) na dyrektora jednogłośnie wybrano ks. Józefa Kalicińskiego. Również zapostulowano wówczas wysłanie „do wszystkich księży na ziemi polskiej” statutu tego towarzystwa. Ks. J. Kaliciński już w miesiącu lutym 1909 r. podjął się akcji agitacyjnej wśród księży zaboru pruskiego i rosyjskiego. Wszyscy rozmówcy wyrażali wtedy zgodę na przynależność do tego Towarzystwa, z chwilą gdy zostanie legalizowane. Stąd też idea rozesłania statutu towarzystwa wśród księży ziem polskich z zapytaniami „czy nie zechcieliby zapisać się do Towarzystwa” trafiła na przydatny grunt. Już w 1909 r. do nowego towarzystwa przystąpiło stowarzyszenie księży wielkopolskich „Unitas”¹⁰. Podczas trzeciego walnego zebrania (13 II 1910 r.) w poczet członków tego towarzystwa przyjęto 390 członków¹¹. Pochodzili oni ze wszystkich ziem polskich: z Poznania, Warszawy, Płocka, Rawy Ruskiej, Przemyśla, Wilna. Całą tę akcję wybitnie poparli biskupi polscy. Do Towarzystwa zapisał się książę kard. Jan Puzyna, biskup krakowski, bp Karol Fischer, pomocniczy biskup z Przemyśla, bp lubelski Franciszek Jaczewski, arcybiskup warszawski Wincenty Popiel, arcybiskup ob. or. Józef Teodorowicz i biskup przemyski Józef Sebastian Pelczar, arcybiskup metropolita lwowski ob. łac. Józef Bilczewski i jego sufragani biskup Władysław Bandurski. Wśród znanych osobistości członków Towarzystwa, które w dziejach Kościoła polskiego odegrały doniosłą rolę byli również: ks. kanonik Edmund Dalbor z Poznania i ks. kanonik Aleksander Kakowski z Warszawy, późniejszy metropolita warszawski. Księża, wchodzący w skład Towarzystwa domu zdrowia dla księży pochodzili ze wszystkich warstw duchowieństwa polskiego. Byli to zarówno księża diecezjalni, jak i zakonni, proboszczowie i wikarzy, katecheci i profesorowie seminariów i wyższych uczelni¹².

Już w ramach walnego zebrania w dniu 13 II 1919 r. omawiano kwestię zakupu domu dla Towarzystwa. Domem tym miała być willa „Adasiówka”, znajdująca się na pograniczu Kuźnic i Zakopanego wraz z przyległym terenem. Za datę lokalizacji tego domu przyjmuje się rok 1854. Ten drewniany, piętrowy i rozległy budynek był początkowo jako leśniczówka. Wzniósł ją Gustaw Finger, jeden z członków rodziny Homolaczów. Ze względu na posiadanie licznej rodziny nadał on tej leśniczówce charakter rezydencjalny¹³. Do 1861 r. rodzina ta była właścicielem Kuźnic. W tym też roku tereny te nabył bankier z Berlina baron Eichborn¹⁴. Około 1880 r. nabyła ten dom i zamieszkała tu hr. Róża z Potockich Krasieńska wraz ze swymi chorymi dziećmi na gruźlicę¹⁵. W 1889 r. Zakopane zostało nabyte przez nowego właściciela hr. gen. Wł. Zamojskiego, który „nabył dobra zakopiańskie” wystawione na licytację, podbijając uparcie cenę o jednego centa¹⁶. W 1891 roku hr. Róża z Potockich Krasieńska wynajęła leśniczówkę zwaną „Adasiówką” żonie hr. gen. Wł. Zamojskiego na tymczasowe pomieszczenie dla utworzonej przez nią szkoły dla dziewcząt przysposabiających się do pracy w rzemiośle¹⁷. W krótkim czasie właścicielem jej stał się hr. Wł. Zamojski. Jednak w 1896 r. odsprzedał on ten dom Antoninie Majewskiej i doktorowi Bronisławowi Chwistkowi. Dom „Adasiówka” końca lat dwudziestych XIX wieku należał do pierwszych salonów Zakopanego. Tu kwitło życie kulturalne. Tutaj spotykali się i gościli wielcy literaci i ludzie zasłużeni dla polskiej kultury: ks. Pawlicki, T. Chałubiński, St.J. Witkiewicz, Henryk Sienkiewicz i inni¹⁸. Dnia 23 II

1910 r. dom zwany „Adasiówką” został nabyty za cenę 90 000 koron przez Towarzystwo domu zdrowia dla księży. Z kwoty tej zapłacono 35 000 koron, a reszta pozostała na hipotecznych długach. W sposób znaczny do zakupu tego domu przyczynił się ks. prałat Piotr Wawrzyniak z Księstwa Poznańskiego, który na ten cel przeznaczył 25 000 koron, w formie bezprocentowej pożyczki¹⁹. Część funduszy na ten cel pochodziła również ze sprzedanego w 1909 r. byłego domku towarzystwa. Sprzedaży dokonano za 20 000 koron²⁰. Nowo nabyty dom zwany „Adasiówką” według relacji byłego właściciela dr Bronisława Chwistka miał 24 pokoje²¹.

Na walnym zebraniu 6 IV 1910 r. w miejscu ustępującej dotychczasowej dyrekcji na stanowisko nowego dyrektora powołano wspomnianego już ks. prałata Piotra Wawrzyniaka pierwszego patrona spółek w Wielkopolsce. W skład nowej dyrekcji weszło również dwóch członków: ks. Józef Orzeł, katecheta z Zakopanego i ks. Stanisław Polczyński też z Zakopanego²². Nowa dyrekcja zaraz podjęła starania o sprowadzenie do pracy w nowym domu sióstr zakonnych. Umowę udało się spisać ze siostrami z Rodziny Marii ze Lwowa. W Zakopanem w „Księżówce”, bo tak odtąd nazywał się ten dom, zaczęły one pracę od 10 VI 1910 r. W ciągu lata miały pracować tu 4 siostry, a zimą tylko 3. Zagwarantowano im mieszkanie oraz pensję w wysokości 50 koron²³.

Z inicjatywy ks. prałata Piotra Wawrzyniaka na walnym zebraniu w dniu 13 VII 1910 r. postanowiono powołać specjalnych delegatów przy 18 diecezjach polskich, których zadaniem miało być agitowanie i zyskiwanie członków spośród księży w szeregi Towarzystwa Domu Zdrowia dla Księży. Również w tym dniu uchwalono i przyjęto postanowienie, że Towarzystwo może przyjąć za darmo do Domu Zdrowia po jednym kleryku z każdej diecezji²⁴.

Rok 1910 był dla towarzystwa rokiem wielkiej próby. Będące jeszcze w powijakach, przeżywało ono wewnętrzne rozbięcie. Z nieznanej bliżej przyczyny od Towarzystwa oddzielili się księża tarnowscy i utworzyli własną grupę i najprawdopodobniej własny dom zdrowia (tu tkwi najprawdopodobniej przyczyna odejścia ks. J. Kalicińskiego). Ks. J. Kaliciński ogłosił w Gazecie Kościelnej na początku 1910 r., że z przyczyny od siebie niezależnej nie może zajmować stanowiska. Według relacji proboszcza zakopiańskiego K. Kaszelewskiego źródło niepowodzenia i niepokojów tkwiło w rozgrywkach wewnątrz tarnowskich księży. W kwietniu 1910 r. zwołali oni sami prywatny zjazd stowarzyszenia nie podając jednak uchwał zjazdu. Ks. K. Kaszelewski tak na ten temat napisał: „Księża tarnowscy nie chcą w ogóle przypominać, że istnieje w Zakopanem dom będący własnością ogółu członków towarzystwa. Dążą bowiem z całą stanowczością do sprzedaży tego domu i obrócenia funduszu na cele wyłącznie tarnowskiemu duchowieństwu służyć mające”. Zakusom tym jednak sprzeciwił się 18 paragraf statutu Towarzystwa domu zdrowia dla księży w Zakopanem, który mówił, że w razie likwidacji stowarzyszenia fundusz przechodzi na ręce każdorazowego biskupa krakowskiego²⁵. Stąd też podczas walnego zebrania 13 VII 1910 r. ks. prałat Piotr Wawrzyniak poruszył tę kwestię w celu uregulowania sprawy. Postanowiono podjąć pertraktacje z Domem Zdrowia księży tarnowskich²⁶. Zdaje się jednak, że nie doszło do zbliżenia stanowisk. Świadczy o tym zapis w księdze protokołów Towarzystwa domu zdrowia dla księży w Zakopanem z 1913 r. Podczas jednego z zebrań Towarzystwa w 1913 r. zakomunikowano o możliwości zbliżenia się tych dwóch organizacji²⁷. Rozłam ten trwał jeszcze w latach wolnego państwa polskiego. Na zebraniu Towarzystwa 1 VIII 1929 roku głos zabrał ks. W. Gadowski z Tarnowa i przedstawił projekt połączenia Księżówki w Kuźnicach z Księżówką na Gubałówce²⁸.

Mimo tego wewnętrznego rozdarcia stale rosła liczba członków Towarzystwa Domu Zdrowia dla Księży w Zakopanem. Na walnym zebraniu 13 II 1910 roku przyjęto w poczet Towarzystwa 390 członków. Przy końcu 1912 roku liczba ta wzrosła prawie trzykrotnie. Dynamizm wzrostu liczby członków tego Towarzystwa przedstawia poniższa tabela nr 1.

TABELA 1

Liczba członków Towarzystwa Domu Zdrowia
dla Księży w Zakopanem²⁹.

Data przyjęcia podczas walnego zebrania	Liczba nowo przyjętych członków	Stała liczba członków
13 II 1910 r.	390	390
13 V 1910 r.	23	413
7 VI 1910 r.	60	473
23 VI 1910 r.	50	523
13 VII 1910 r.	43	566
22 VII 1910 r.	13	579
13 IX 1910 r.	78	657
21 IX 1910 r.	83	740
30 XII 1910 r.	79	819
17 III 1911 r.	12	831
30 III 1912 r.	144	975
12 VII 1912 r.	32	1007
24 VII 1912 r.	95	1102

W celu uzyskania nowych członków na walnym zebraniu Towarzystwa Domu Zdrowia dla Księży w dniu 21 IX 1910 r. postanowiono rozszerzyć akcję agitacyjną i wybrano delegata Towarzystwa na kontynent amerykański. Został nim ks. Leon Wyzierski pracujący w Stanach Zjednoczonych Ameryki w Brooklinie³⁰.

20 VII 1911 r. Towarzystwo Domu Zdrowia dla Księży wybrało nową dyрекcję. Na miejsce zasłużonego a zmarłego 10 XI 1910 r. ks. prałata Piotra Wawrzyniaka³¹ prezesem wybrano ks. kanclerza Józefa Wiejowiejskiego z Przemyśla. Stał on na czele dyrekcji składającej się z trzech członków. Obok ks. J. Wiejowiejskiego w skład dyrekcji wchodził ks. St. Polczyński z Zakopanego i ks. prałat Kaszelewski. Podczas tego spotkania powołano do życia radę nadzorczą, składającą się z 9 członków, której zadaniem miało być wspomaganie w kierowaniu domem „Księżówką”. Na tym to zebraniu postanowiono zmienić nazwę domu „Księżówka” na „Dom św. Józefa”. Prowadzone od 1910 r. prace nad zmianami w statucie Towarzystwa znalazły w ramach tego walnego zebrania z 20 VII 1911 r. swoje uwieńczenie³².

Do jednych z najbardziej istotnych zadań nowo powstałego Towarzystwa Domu Zdrowia dla Księży było stworzenie jak najbardziej dogodnych warunków mieszkaniowo-bytowych. Stąd też już na walnym zebraniu 6 IV 1910 roku postanowiono decyzję o remoncie³³. Przeprowadzony remont w 1910 r. obejmował remont dachu i urządzenie ogrodu. Dach został pokryty nową papą³⁴. Remont przeprowadził ks. Stanisław Polczyński z Zakopanego. Podczas zebrania Towarzystwa dnia 24 VII 1912 r. prezes ks. J. Wiejowiejski przedłożył projekt dobudowania murowanego skrzydła do starego budynku³⁵. W latach 1913–1914 zostało zbudowane nowe trzypiętrowe murowane skrzydło. Było ono umieszczone prostopadłe do starego skrzydła, skierowane w głąb ogrodu. Skrzydło to od strony ogrodu zakończone było wieżą. Na ten cel Rada Nadzorcza Towarzystwa zaciągnęła pożyczki finansowe, które później z hojności prezesa ks. J. Wiejowiejskiego zostały spłacone. Z jego to inicjatywy w 1919 r. przeprowadzono gruntowny remont starej części „Księżówki”, leżącej wzdłuż drogi biegnącej do Kuźnic. Budynek ten, gdyż był poważnie zniszczony rozebrano całkowicie. Na jego miejsce wzniesiono nowy drewniany budynek wraz z kaplicą³⁶. Na ten cel ks. J. Wiejowiejski z własnych funduszy dał 531 208 koron oraz 620 000 marek.

Wystarczyło to również na pokrycie zaciągniętych pożyczek w latach 1913–1914. Przeznaczając tak wielkie sumy na rzecz Towarzystwa Domu Zdrowia dla Księży ks. J. Wiejowiejski prosił tylko o mieszkanie i utrzymanie, w tych dniach, kiedy będzie przebywał w domu „Księżówka”³⁷.

W latach 1910–1918 dom zdrowia „Księżówka” stanowił miejsce spotkań dla księży wszystkich zaborów. Przed 1914 r. przebywało tu około 200 księży. Tak jak Zakopane tego okresu tak i „Księżówka” pełniła rolę scalania idei narodowo-patriotycznych. Pięknie ujął to w swoim zapisie pamiątkowym w Księdze wpisów ks. Stanisław Szablewski pisząc, że serca księży przybyłych tu z różnych dzielnic Polski łączą się tu i uczą „kochać Ojców Rzeczy”. W czasie I wojny światowej liczba księży odwiedzających dom uległa gwałtownemu zmniejszeniu. Z tego okresu (1916) datuje się tutaj nowy piękny zwyczaj życia kapłańskiego. Księża z racji rocznic święceń kapłańskich zaczęli tu organizować zjazdy koleżeńskie³⁸.

Nowy rozdział w życiu dziejów „Księżówki” określiła Ustawa o spółdzielniach z 29 X 1920 r. Ta ustawa nakładała na Towarzystwo bardzo uciążliwe obowiązki podając je pod nadzór Związków Rewizyjnych i Państwowej Radzie Spółdzielczej. W tej sytuacji postanowiono dokonać wybiegu prawnego, rozwiązując Towarzystwo Domu dla Księży, które miało charakter zarobkowo-dobroczynny. Decyzję o tym podjęto na walnym zebraniu Towarzystwa 31 VII 1922 r. Na miejsce rozwiązanego Towarzystwa Domu Zdrowia dla księży powstało dobroczynne Towarzystwo polskich kapłanów katolickich „Księżówka”. Zawiązało się ono na podstawie zarządzenia wojewody krakowskiego z dnia 15 VIII 1922 r. Rok później 9 VIII 1923 r. podpisano kontrakt kupna-sprzedaży szacowany na 3 608 228 zł polskich. Dokonało się to między rozwiązaniem Towarzystwa Domu Zdrowia dla księży a Towarzystwem polskich kapłanów katolickich „Księżówka”. W umowie kupna-sprzedaży zastrzeżono, że nowopowstałe Towarzystwo zobowiązało się przyjąć wszystkich członków byłego Towarzystwa, którzy w ciągu dwóch lat zgłoszą się do nowego Towarzystwa. Realizację tego całego procesu rozpoczętego od sierpnia 1923 r., kiedy to na zebraniu nowego Towarzystwa 25 VII 1923 r. powołano jako likwidatorów: ks. prałata Józefa Wiejowiejskiego, ks. Jana Masnego oraz ks. Andrzeja Gorczycę³⁹.

Od 1923 r. prezesem nowego Towarzystwa został ks. Jan Tobolak, proboszcz z Zakopanego. Dyrektorem domu pozostał ks. A. Gorczyca z Przemyśla, który od 1911 r. był w zarządzie Towarzystwa⁴⁰. Idąc po linii swoich wielkich poprzedników ks. Piotra Wawrzyniaka i ks. Józefa Wiejowiejskiego podjął się myśli rozbudowy „Księżówki”. Jednak na zebraniu 6 VIII 1925 r. dyrektor ks. A. Gorczyca poinformował wszystkich zebranych, że z powodu śmierci ks. prałata J. Wiejowiejskiego, głównego zwolennika rozbudowy oraz braku funduszy na ten cel zaniechano dalszej rozbudowy⁴¹.

Od 1923 r. zmianie uległy ramy organizacyjne Towarzystwa. Odtąd walne zebranie odbywało się raz do roku. W 1926 r. wprowadzono składki członkowskie. Każdy członek odtąd miał pałcić 5 zł polskich składki rocznej⁴². Ściąganie tej składki przebiegało opieszale. W 1934 r. na 1415 członków Towarzystwa tylko 310 księży zapłaciło składkę. Trudności budżetowe spowodowały, że w 1935 r. postanowiono wykreślić z listy członków tych księży, którzy nie zapłacili składki. W tym roku z tej racji liczba członków spadła do 621⁴³. Zagadnienie członkowstwa Towarzystwa polskich księży katolickich „Księżówka” przedstawia poniższa tabela nr 2.

TABELA 2

Liczba członków Towarzystwa polskich księży katolickich
„Księżówka” w latach 1924–1936⁴⁴.

Rok	Liczby przyjętych	Stała liczba
1924	134	—
1925	97	—
1926	—	ok. 1500
1927	—	ok. 1690
1928	70	1750
1929	—	1401
1930	45	1446
1931	40	1486
1934	—	1415
1935	—	621
1936	—	646

W 1929 r. Towarzystwo liczyło 1401 członków. Najwięcej ich pochodziło z diecezji przemyskiej (193), gnieźnieńskiej (172), warszawskiej (151), krakowskiej (126).

Utrzymanie było w dużej mierze uzależnione od liczby księży przebywających w nim. Najlepsza frekwencja była w miesiącach zimowych i letnich. W okresie międzywojennym największa frekwencja była w 1924 r. Wówczas to z domu korzystało 388 księży. Kwestię tę jeszcze dokładniej przedstawia nam poniższa tabela nr 3.

TABELA 3

Liczba gości w domu „Księżówka”
w latach 1924–1935.

Rok	Liczba gości
1924	388
1925	266
1927	240
1928	288
1929	258
1931	231
1932	244
1935	291

W okresie międzywojennym wybudowaną w latach 1919–1922 kaplicę stopniowo wyposażono w różnoraki sprzęt. W 1926 r. zakupiono do niej liczne parametry liturgiczne. W 1928 r. położono parkiet. W 1935 r. wyposażono kaplicę w większą liczbę klęczników. W 1937 r. ufundowano ołtarz w stylu zakopiańskim dzieła Wojciecha Brzega, a w 1938 r. zakupiono konfesjonał i ławki, również wykonane w stylu zakopiańskim⁴⁵.

Również w latach 1918–1939 „Księżówka” odgrywała doniosłą rolę w życiu duchowieństwa wolnej Polski. W dalszym ciągu przybywali tu na wypoczynek księża reprezentujący wszystkie warstwy duchowieństwa polskiego. Była ona centrum życia kapłańskiego i miejszem licznych spotkań. Tu przebywali: ks. bp St. Łukomski, ks. bp Wł. Szczęśniak, ks. prof. Jan Salamucha, ks. prof. J. Archutowski, ks. prof. T.

Glemma. W 1929 r. „Księżówkę” odwiedził Prymas Anglii, kard. Fr. Bourne. 29 VII 1933 r. gościem domu był nuncjusz apostolski bp Fr. Marmaggi. Za czasów ks. J. Jasiewicza, który w 1937 r. objął zarząd Towarzystwa w dom „Księżówka” wtargnął jeszcze bardziej dynamiczny duch. Będąc zapalonym taternikiem, zorganizował on wokół siebie podobnych zapalcenców, tworząc koło „Księży narciarzy”. Urządzali oni tutaj dalekie wyprawy górskie⁴⁶.

Po raz ostatni przed wybuchem II wojny światowej Towarzystwo zebrało się na swoim zebraniu 10 VIII 1939 r. Wówczas to zebrani księża odrzucili powstałą wśród księży myśl o sprzedaniu „Księżówki” i wybudowaniu jej w innym miejscu⁴⁷. Tego typu myśli były również znane w historii „Księżówki” już wcześniej. Na posiedzeniu 9 VIII 1926 r. rozpatrywano sprawę budowy podobnych Księżówek w innych miejscach klimatycznych. Wówczas proponowano budowę drugiej Księżówki na Helu nad morzem⁴⁸.

TABELA 4

Dyrekcja Towarzystwa Domu Zdrowia dla Księży w Zakopanem⁴⁹.

Rok wybrania	Prezes	Członkowie zarządu
30 VI 1909 r.	Ks. Józef Kaliciński z Tarnowa	
6 IV 1910 r.	ks. Piotr Wawrzyniak z Wlk. Ks. Poznańskiego	ks. Józef Orzeł katecheta z Zakopanego ks. St. Polczyński z Zakopanego
20 VII 1911 r.	ks. Józef Wiejowiejski z Przemyśla	ks. St. Polczyński ks. Kaszelewski od 1911 r. dyrektorem był A. Gorczyca
1923 r.	ks. Jan Tobolak	ks. A. Gorczyca
1930 r.	ks. Józef Słotwiński prob. z Suchej Beskidzkiej	od 1931 r. ks. A. Gorczyca
1937 r.	ks. Józef Jasiewicz	

PRZYPISY

1. Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie. APA 345 Zakopane. Obwoluta Zakopane „Księżówka”. Z pisma ks. prob. zakopiańskiego z dnia 28 IV 1910 r. do Konsystorza w Krakowie w sprawie pozwolenia na Mszę Św. w kaplicy domu „Adasiówka”. W liście tym nakreślił on krótką historię „Księżówki”.
2. Podręczne Archiwum Księżówki w Zakopanym. Księga protokołów Towarzystwa domu zdrowia dla księży w Zakopanym, s. 1–2, tamże: Rzut oka na dzieje Księżówki. Opracował ks. Wł. Maćkowski, s. 1 (maszynopis). Skorodзки W.: Księżówka. Niedziela. R. 29: 1986, nr 26. (29 VI 1986), s. 6.
3. Podręczne Archiwum Księżówki w Zakopanym. Księga protokołów, s. 2.
4. Podręczne Archiwum Księżówki w Zakopanym. Wł. Maćkowski. Rzut oka, s. 1.
5. Statut Towarzystwa Domu zdrowia dla kapłanów katolickich w Zakopanym. Kraków 1909, s. 5.